

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ПРЕМЬЕР-МИНИСТРІНІҢ
ОРЫНБАСАРЫ

ЗАМЕСТИТЕЛЬ
ПРЕМЬЕР-МИНИСТРА
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

010000, Астана қаласы, Үкімет үйі

010000, город Астана, Дом Правительства

№ _____

**Қазақстан Республикасы
Парламенті Мәжілісінің
Депутаттарына**

*2023 жылғы 13 қыркүйектегі
№ ДС-309 сауалға*

Құрметті депутаттар!

Егін жинау кезеңінде қалыптасқан қолайсыз ауа райы жағдайларына байланысты ауыл шаруашылығы дақылдарын тұқыммен қамтамасыз ету мәселесін шешуге қатысты сіздің сұрауыңызды қарап, мынаны хабарлаймын.

Алдағы егіс жұмыстарына қажетті тұқым көлемімен және олардың сапасымен қамтамасыз етуге қатысты

Алдағы жылы егіс жұмыстарын жүргізу үшін тұқыммен қамтамасыз ету көрсеткіші, сондай-ақ тұқым материалының сапасы егін жинау қорытындылары және тұқым партияларын өңдеу, қалыптастыру және оларды сараптау жөніндегі жұмыстарды аяқтау бойынша айқындалатын болады.

Айта кету керек, тұқымдық дақылдардың бір бөлігі жауын-шашын болмаған кезде жиналды және сараптама мәліметтері бойынша егін жинаудың басында жиналған тұқымдардың 90 %-ы ету стандартының 1 және 2-сыныптарына сәйкес келеді.

Бұл ретте, аграршылар мен тұқым шаруашылығы шаруашылықтарының бір бөлігінде тұқым материалының, оның ішінде өткен жылғы егіннен жоғары репродукциялы тұқымдардың сақтандыру қорлары болады.

Сонымен қатар «Тұқым шаруашылығы туралы» Заңның 17 – бабының 3-тармағына сәйкес ауыл шаруашылығы тауар өндірушілері (*бұдан әрі-АШТӨ*) егіннің сәтсіздігі жағдайында себуді қамтамасыз ету үшін ауыл шаруашылығы өсімдіктерінің тұқым қорлары болып табылатын тұқымдардың сақтандыру қорларын дербес қалыптастыратынын атап өтеміз.

Сондай-ақ, аттестатталған тұқым өндірушілерді де, өз тұқым шаруашылығын жүргізетін АШТӨ-ні де қамтитын тұқым өндірушілер осы Заңның 14-бабына сәйкес өз қаражаты есебінен ауыл шаруашылығы өсімдіктері тұқымдарының сақтандыру және ауыспалы қорларын құруға міндетті.

Тұқым тапшылығын өтеуге және бағаның күрт өсуі жағдайында қабылданатын шараларға қатысты

Тұқымның өткір тапшылығын болдырмау мақсатында тұқым нарығының проблемалық мәселелерін реттеудің бірқатар іс-шаралары мен шаралары белгіленіп, іске асырылуда.

Жоғарыда айтылғандай, АШТӨ-де және аттестатталған тұқым өндірушілерде тұқым сақтандыру қорларының болуын ескере отырып, тұқым материалының тапшылығын толтыру көздерінің бірі облысаралық және облысшілік алмасу болып табылады.

Бұдан басқа, «Азық – түлік келісім-шарт корпорациясы» Ұлттық компаниясы» АҚ *(бұдан әрі – азық-түлік корпорациясы)* тұқым қорын қалыптастырады және оны уәкілетті элеваторларда жеке сақтайды *(2022 және 2023 жылдардағы егіннің астығын араластыруға жол бермей бөлек сақтау)*.

Осы жұмыс шеңберінде астықтың қолда бар көлеміне оны тұқым материалы ретінде пайдалану мүмкіндігі тұрғысынан тексеру жүргізіледі. Тұқымның өну жағдайын ескере отырып, бұл шара өте орынды *(ұқсас жылдары іс жүзінде қолданылған)* және қажет болған жағдайда тұқымның жетіспейтін көлемін жабу көздерінің бірі болып табылады.

Тұқымдық материалдың ықтимал қымбаттауы аясында тұқымның қолжетімділігін арттыру үшін субсидиялау тәртібіне тұқымға субсидиялау нормативтерін ұлғайту бойынша өзгерістер енгізіледі *(орта есеппен 30 %-ға)*.

Министрлік тарапынан ғылыми ұйымдардың тұқымдары бойынша қадағалауға қатысты

Ғылыми-зерттеу мекемелері мен тәжірибелік шаруашылықтарда тұқымдарды сақтау және егіске өз қажеттіліктері үшін де, АШТӨ үшін де сату қажеттілігін есепке алу ережелері қолданылады.

Осылайша, комиссия құрылып, тұқымдарды қоймаға қабылдау актісі жүргізіледі. Бухгалтерия олардың қозғалысын есепке алуды және бекітілген бағаларға сәйкес іске асыруды жүргізеді.

Баға ауыл шаруашылығы министрлігі бекітетін бақылау кеңесі туралы «Ұлттық аграрлық ғылыми-білім беру орталығы» КЕАҚ *(бұдан әрі – ҰАҒББО)* регламенттелген қағидаларына сәйкес бекітіледі.

Бақылау кеңесі НАНО қызметіне бақылауды жүзеге асырады, оның ішінде әрбір еншілес ұйымның жалпы егіс алаңына себуді жоспарлау мен тұқым қажеттілігін жүргізеді.

Мемлекеттік материалдық резервтегі астыққа және оның сапасына тексеру жүргізуге қатысты

2023 жылғы 8 қыркүйектегі ауыл шаруашылығы министрінің төрағалығымен өткен жедел штаб отырысында «Қазақстандық аграрлық сараптама» АҚ – ға *(бұдан әрі – Қазагрэкс)* Азық-түлік корпорациясындағы

астықтың бар көлемін оның тұқым материалы ретінде пайдалануға жарамдылығы тұрғысынан тексеруді жүзеге асыру тапсырылды.

Азық-түлік корпорациясының мамандары Ақмола, Шығыс Қазақстан, Қостанай және Солтүстік Қазақстан облыстарының астық қабылдау кәсіпорындарында 462 780 тонна жұмсақ 3 сыныпты бидай көлемінен 597 сынама алды. Барлық іріктелген үлгілер өну және өну энергиясының көрсеткіштерін анықтау үшін Қазагрэкс өңірлік тұқым зертханаларына тапсырылды. Сынақ нәтижелері бойынша 400 мың тоннаға жуық жұмсақ 3 сыныпты бидайдың өнгіштігі 90 %-дан асады және егуге жарамды болып табылады.

Жалпы, жоғарыда аталған мәселелер Үкіметтің тұрақты бақылауында.

С. Жұманғарин

А. Токтарова
75-00-33

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ПРЕМЬЕР-МИНИСТРІНІҢ
ОРЫНБАСАРЫ

ЗАМЕСТИТЕЛЬ
ПРЕМЬЕР-МИНИСТРА
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

010000, Астана қаласы, Үкімет үйі

010000, город Астана, Дом Правительства

№ _____

Депутатам Мажилиса
Парламента
Республики Казахстан

на № ДС-309
от 13 сентября 2023 г.

Уважаемые депутаты!

Рассмотрев Ваш запрос касательно решения вопроса обеспеченности семенами сельскохозяйственных культур, в связи со сложившимися неблагоприятными погодными условиями в период уборки урожая, сообщаю следующее.

Касательно обеспеченности объемом семян, необходимых для предстоящих посевных работ и их качеством

Для проведения посевных работ в предстоящем году, показатель обеспеченности семенами, а также качество семенного материала, будут определены по итогам уборки урожая и завершения работ по подработке, формированию партий семян и их экспертизе.

Следует отметить, что часть семенных посевов была убрана в период отсутствия осадков и по данным экспертизы 90% семян, заготовленных в начале уборки, соответствует 1 и 2 классам посевного стандарта.

При этом, часть аграриев и семеноводческих хозяйств имеют страховые фонды семенного материала, в т.ч. семян высоких репродукций с урожая прошлого года.

Между тем, отмечаем, что согласно пункту 3 статьи 17 Закона «О семеноводстве», сельскохозяйственные товаропроизводители (далее – СХТП) самостоятельно формируют страховые фонды семян, которые представляют собой запасы семян сельскохозяйственных растений для обеспечения посева в случае неурожая.

Также, производители семян, которые включают в себя как аттестованных производителей семян, так и СХТП, ведущих собственное семеноводство, в соответствии со статьей 14 данного Закона, обязаны создавать страховые и переходящие фонды семян сельскохозяйственных растений за счет собственных средств.

Касательно компенсации дефицита семян и мерам, которые планируется предпринять в случае резкого роста цен

В целях исключения острого дефицита семян намечен и реализуется ряд мероприятий и мер урегулирования проблемных вопросов семенного рынка.

Как было отмечено выше, учитывая наличие страховых фондов семян у СХТП и аттестованных производителей семян, одним из источников восполнения дефицита семенного материала будет являться межобластной и внутриобластной обмен.

Кроме того, АО «Национальная компания «Продовольственная контрактная корпорация» (далее – Продкорпорация) формирует семенной фонд и его отдельное хранение на уполномоченных элеваторах (раздельное хранение зерна урожая 2022 и 2023 годов, не допуская его смешивания).

В рамках данной работы проводится обследование имеющихся объемов зерна на предмет возможности его использования в качестве семенного материала. Учитывая ситуацию с прорастанием семян, данная мера является вполне оправданной (применялась на практике в аналогичные годы) и, в случае необходимости, одним из источников покрытия недостающих объемов семян.

Для повышения доступности семян на фоне возможного удорожания семенного материала в порядок субсидирования вносятся изменения по увеличению нормативов субсидий на семена (в среднем на 30%).

Касательно надзора со стороны министерства по семенам научных организаций

В научно-исследовательских учреждениях и опытных хозяйствах действуют правила хранения семян и учет потребности как для собственных нужд на посев, так и на реализацию для СХТП.

Так, создается комиссия и производится активирование приема семян на склад. Бухгалтерия ведет учет их движения и реализацию согласно утвержденным ценам.

Цена утверждается согласно регламентированным правилам НАО «Национальный аграрный научно-образовательный центр» (далее – НАНОЦ) о наблюдательном совете, который утверждается Министерством сельского хозяйства.

Наблюдательный совет осуществляет контроль за деятельностью НАНОЦ, в том числе проводит планирование посева и потребность семян на общую посевную площадь каждой дочерней организации.

Касательно проведения ревизии зерна, содержащегося в государственном материальном резерве, и его качества

На заседании Оперативного штаба под председательством Министра сельского хозяйства по вопросам проведения уборочной кампании от 8 сентября

2023 года было поручено АО «Казахстанская аграрная экспертиза» (далее – *Казагрэкс*) осуществить обследование имеющихся объёмов зерна в Продкорпорации на предмет пригодности его использования в качестве семенного материала.

Специалистами Продкорпорации на хлебоприемных предприятиях Акмолинской, Восточно-Казахстанской, Костанайской, и Северо–Казахстанской областей отобрано 597 проб от объема 462 780 тонн пшеницы мягкой 3 класса. Все отобранные образцы сданы в региональные семенные лаборатории Казагрэкс на определение показателей всхожести и энергии прорастания. По результатам испытаний порядка 400 тысяч тонн пшеницы мягкой 3 класса имеют всхожесть свыше 90% и являются пригодными для посева.

В целом вышеуказанные вопросы находятся на постоянном контроле Правительства.

С. Жумангарин